

Адреса: м. Київ, 03041, вул. Героїв Оборони, 15, навчальний корпус 1, офіс 67А. Tel. /Fax 044 527 82 82

E-mail: sergiy.zibtsev@nubip.edu.ua URL: <https://nubip.edu.ua/node/9083>

22.06.2020 № 10

**Комітет Верховної Ради України
з питань екологічної політики та природокористування
Бондаренку О. В.**

Щодо законопроекту за № 3619 від 09.06.2020

Регіональний Східноєвропейський центр моніторингу пожеж (далі Центр) розглянув проєкт Закону про внесення змін до статей 16 та 30 Закону України "Про природно-заповідний фонд України" (далі – законопроект) щодо загрози припинення об'єктом природно-заповідного фонду виконання природоохоронних, наукових та естетичних функцій, внесений народними депутатами України Рубльовим В.В., Палицею І.П., Констанкевич І.М. та іншими і повідомляє.

Законопроектом пропонується доповнити статтю 16 абзацом 11, яким дозволяється у природному заповіднику в порядку проведення протипожежних заходів проводити ліквідацію захаращеності та один раз у три роки вибіркові санітарні рубки, а статтю 30 Закону викласти у новій редакції, якою дозволяється проведення не частіше, як один раз у 3 роки за рішенням науково-технічної ради установи природно-заповідного фонду проведення вибіркового санітарних рубок, а також ліквідація захаращеності у порядку проведення протипожежних заходів.

З нашої точки зору, ліквідація захаращеності та санітарні рубки є важливою частиною протипожежних заходів, зокрема, зниження природної пожежної небезпеки, яка сприяє зменшенню запасів горючих матеріалів, інтенсивності горіння, а отже - підвищує вірогідність швидкого гасіння пожежі. Проте, досвід пожеж у Древянському природному заповіднику (6000 га, квітень 2020 р.), Поліському природному заповіднику (900 га 2009 р., 500 га 2019 р, 300 га 2020 р.), Рівненському природному заповіднику (більше 1000 га 2015 р.), а також аналіз проведений Центром (https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u184/10_zibtsev.pdf) свідчить, що на даний час на територіях ПЗФ відсутнє системне законодавче унормування охорони ландшафтів від пожеж, в тому числі, не визначені пріоритети та обмеження під час проведення протипожежних заходів.

Вважаємо, що зниження ризиків ландшафтних пожеж на територіях ПЗФ може бути досягнуто внесенням окремої Статті у Закон у наступній редакції:

Стаття 17. Охорона територій природно-заповідного фонду від ландшафтних пожеж.

Для територій природно-заповідного фонду, де періодично виникають ландшафтні пожежі, існують джерела вогню та ризик розвитку пожеж особливо великого розміру – надзвичайних ситуацій, які призведуть до істотного впливу на стан екосистем, необхідно проведення зонування пожежних режимів: 1)

території, де пожежі недопустимі (заповідна зона, інші) (переважають не стійкі до пожеж рослинні угруповання); 2) території, де пожежі можливі в обмежених та контрольованих масштабах для підтримки певних екосистемних функцій (стійкість тощо) або корінної структури рослинних угруповань (переважають нейтральні до пожеж екосистеми – можуть зберегти свої ключові параметри після слабких пожеж, проте не потребують пожеж); 3) території де контрольовані пожежі слабкої інтенсивності необхідні для збереження тих угруповань або популяцій, відновлення, структура та функціонування яких історично формувались під впливом пожеж і залежить від пожеж (природні соснові насадження, вересові пустини, болота тощо).

Пожежне зонування територій природно-заповідного фонду проводиться в процесі розробки проекту протипожежного впорядкування, вимоги до змісту та процесу проведення якого регламентуються профільним Міністерством. Проект повинен визначати пріоритети, задачі та шляхи охорони територій від ландшафтних пожеж, а також зміст та особливості реалізації протипожежних заходів, в тому числі, щодо попередження та гасіння пожеж, а також вимоги до безпеки (підготовка, екіпування) пожежного персоналу та заходи після пожежного відновлення екосистем.

Пріоритетами при організації охорони територій природно-заповідного фонду від пожеж є: а) створення системи виявлення пожеж мінімум для 70-80% території, в першу чергу, у зоні заповідного режиму; б) забезпечення безперервного моніторингу пожежної небезпеки погоди та відповідного рівня готовності пожежних підрозділів з метою виконання 15-хвилинного нормативу прибуття перших сил після виявлення пожежі; в) наявність відпрацьованого плану взаємодії з пожежними підрозділами сусідніх земле- та лісокористувачів та Державної служби з надзвичайних ситуацій України у випадку розвитку ландшафтної пожежі особливо великого розміру – надзвичайної ситуації.

Всі вимоги до організації охорони ландшафтів від пожеж викладаються у «Правилах пожежної безпеки на територіях природно-заповідного фонду України», які затверджуються профільним Міністерством.

Резюмуючи, необхідно зазначити, що законопроект за № 3619 від 09.06.2020 не сприяє системному вирішенню проблеми ландшафтних пожеж у ПЗФ, проте створює небезпечний прецедент дозволивши масові санітарні рубки, які не призведуть до суттєвого зниження ризиків пожеж.

**З повагою,
Директор Регіонального
Східноєвропейського центру
моніторингу пожеж**

Зібцев С.В.